

Det Jyske Musikkonservatoriums bidrag til KUV-netværkets årbog 2018

Af Bjørn Petersen, lektor ved Det Jyske Musikkonservatorium

Det Jyske Musikkonservatorium (DJM) bidrager til KUV-årbogen med seks kortere eller længere beretninger fortalt af DJM-undervisere om projekter, der er enten igangværende eller nyligt gennemførte. Som en hjælp til at forstå de rammer, under hvilke disse ganske forskelligartede projekter udspiller sig, følger her en kort introduktion til DJM og institutionens nyere KUV-historik.

Videngrundlag

Det Jyske Musikkonservatorium (DJM) har ca. 400 studerende fordelt på to afdelinger i hhv. Aarhus og Aalborg. DJM har en mangfoldig profil og uddanner musikere, komponister og undervisere inden for klassisk, rytmisk og elektronisk musik. Som de øvrige konservatorier "skal DJM udøve kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed og kan på videnskabeligt grundlag drive forskning inden for konservatoriets fagområder." Aktiviteterne betegnes på DJM samlet FoKu og udgør sammen med faglig praksis uddannelsernes videngrundlag.

Forskningsstrategi

DJM har siden 2005 tilrettelagt FoKu i henhold til sin forskningsstrategi, der under løbende opdateringer både har defineret visioner, mål og handlingsplan samt opstillet de administrative retningslinjer. Disse indebærer at midler til FoKu er samlet i en pulje, der hvert år kan søges af fastansatte undervisere. DJMs forskningsudvalg bedømmer ansøgningerne ud fra en række kriterier om bl. a. kvalitet, originalitet, relevans m.m. og indstiller til rektor, der forestår den endelige bevilling.

Forskningsstrategien udstikker også mål om udvikling af underviserens forskningskompetencer. Dette har udmøntet sig i årlige forskningskurser under mange forskellige relevante temaer, fx en workshop i empirisk musikforskning ledet af professor David Huron og indføring i kvalitative forskningsmetoder ledet af professor Svend Brinkmann. Aktuelt (efterår 2018) har DJM gennemført et kompetenceudviklingsforløb med fokus på Kritisk Refleksion og Kollegial Sparring.

Det generelle løft i forskningskompetencer har resulteret i et stigende antal projekter med en videnskabelig forskningsvinkel. Fem af disse er [Phd-projekter](#), der er gennemført i samarbejde med først [Center for funktionel, integrativ neurovidenskab](#) (CFIN) og, siden 2015, Danmarks Grundforskningsfonds [Center for Music in the Brain](#) (MIB), begge under Aarhus Universitet. MIB, der ledes af DJMs professor for forskning Peter Vuust, har tilført DJM en ekstraordinær mulighed for at indgå i samarbejder, hvor DJM-undervisere bidrager med musikalsk ekspertise og MIB med forskningsfaglig ditto.

KUV-udredning og -pulje

Kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) har historisk udgjort en substantiel og vigtig del af DJMs FoKu-aktiviteter. Som på de fleste andre kunstneriske uddannelsesinstitutioner i mange forskellige afskyninger og med forskellige former for og grader af indbygget systematik. En væsentlig årsag til denne diversitet har været fraværet af en overordnet definition, som slår fast, hvad KUV er og hvorved KUV adskiller sig fra henholdsvis kunstnerisk virksomhed og videnskabelig forskning. En sådan så dagens lys i 2012 med udgivelsen af Kulturministeriets "[Udredning om videngrundlaget på de videregående kunstneriske uddannelser](#)". Heri slås fast, at KUV er "en integreret del af en kunstnerisk proces, der fører frem til et offentligt tilgængeligt resultat og ledsages af en refleksion over såvel processen som præsentationen af resultatet". Udredningen ledsagedes af oprettelsen af en pulje på 3 mio. kr. (fra 2017 5 mio. kr.) årligt, som giver mulighed for opnå et års frikøb til at udvikle og gennemføre et kunstnerisk udviklingsprojekt. (I skrivende stund har DJM opnået bevilling til fire KUV-projekter ¹.)

¹ Wayne Siegel: [Conducting Sound in Space](#); Lasse Laursen: [Instrumentationsmetoder I lydorienteret komposition](#) (2015-17); Henrik Knarborg Larsen: [Neu Erhörte Klänge](#) (2016-18); Jens Chr. Jensen: [The Electroacoustic Experience](#) (2018-20)

Antologi

På denne baggrund iværksatte DJM en handlingsplan med det langsigtede formål at udvikle KUV, således at projekterne både i omfang og kvalitet kan leve op til de kriterier, der dels er beskrevet i udredningen, dels fremgår af retningslinjerne for ansøgning til KUV-puljen. For at kvalificere processen blev det besluttet som et første tiltag at forsøge at synliggøre den mangfoldighed af ideer, overvejelser og metoder, der kendetegner underviserens daglige arbejde med at udvikle kunst. Disse blev derfor inviteret til at bidrage med artikler, hvori de beskrev og reflekterede over et eller flere KUV-projekter, som de havde initieret og gennemført. Resultatet blev [Antologi over Kunstnerisk Udviklingsvirksomhed på DJM](#), hvori tolv DJM-undervisere med udgangspunkt i et eller flere konkrete projekter bidrager med selvstændige, unikke og interessante fortællinger om kunstnerisk udviklingsvirksomhed.

Strategi for KUV

Antologien har sammen med en række andre forhold, herunder det meget udbytterige medlemskab af KUV-netværket, hvor KUV-seminarer har givet mulighed for værdifuld sparring og en generel udveksling af viden, givet grundlag for udarbejdelsen af en KUV-strategi, der aktuelt er under implementering (december 2018). Strategien formulerer en plan for organisering af det fremtidige KUV-arbejde og opstiller kriterier for udviklingsarbejdet generelt, navnlig i form af vægtlægning på studenterinddragelse og interdisciplinære samarbejder. Området er således under omforandring, hvilket det erfaringsmæssigt vil blive ved med at være.

DJMs bidrag

De seks bidrag til årbogen tegner et ganske mangfoldigt billede af DJMs KUV-profil. I artiklen *Moderne lydproduktion* beskriver professor i orgel Ulrik Spang-Hanssen, hvordan han og komponisten Wayne Siegel i fællesskab fandt en teknisk løsning på det ikke helt uvæsentlige problem, at der ikke forefandt et orgel i den sal, hvor Spang-Hanssen skulle indspille Siegels orgelkoncert. Artiklen *Concierto de Scheherazade* rummer dels professor Jens Chr. Chappe Jensens beretning om arbejdet med at virkeliggøre sin vision om en stor orkestersonate med inspiration fra mellemøstlig musikkultur, dels en analytisk indføring i nogle af de arrangementstekniske metoder han har anvendt i arbejdet.

Docent Lasse Laursen formulerer i *Transskription* nogle af de metoder og overvejelser, han har gjort sig i sit KUV-projekt i forbindelse med sin akustiske genskabelse af et elektroakustisk værk. I *Listen with your eyes* deler lektor Torben Bjørnskov sine visioner for og motivation til udviklingen af et værk, som skaber en multimedial kunstnerisk oplevelse med inddragelse af både poesi, lys- og billeddesign og musik/lyde.

Neu erhörte Klänge beretter om lektor Henrik Knarborg Larsens tværfaglige udforskning af potentialet for at anvende metoder fra den japanske kampsport Ki-aikido i arbejdet med klangdannelse og fortolkning af et værk på marimba. Endelig giver professor Jim Daus Hjernøe en indføring i *Rytmsk korledelse anno 2018*, bl.a. gennem en introduktion til sit arbejde med at udvikle konceptet "Det Intelligente Kor" og det interaktive håndtegnssystem VoPa.

I mange af artiklerne findes links til yderligere dokumentation af de beskrevne projekter, herunder videooptagelser. Læseren opfordres hermed til at gå på opdagelse i disse kilder og ønskes god læselyst.

Bjørn Petersen (f. 1956) er lektor for forskning og udvikling v. Det Jyske Musikkonservatorium og intern redaktør af DJMs bidrag til årbogen. Se [profil](#).